

27.10.2020

POL-2020-51502

Työ- ja Elinkeino ministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto

Loviisan ydinvoimala YVA-menettely

Itä-Uudenmaan poliisilaitos antaa lausunnon Työ- ja elinkeinoministeriön Loviisan ydinvoimalahankkeen arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma), jonka mukaan vaihtoehto VE1 mukaan yhtiö jatkaisi Loviisa 1 ja 2 -laitosyksiköiden käyttöä enintään noin kahdellakymmenellä vuodella nykyisten käyttölujaksojen jälkeen. Myös Loviisa 1 ja 2 -ydinvoimalaitosyksiköiden ydinpolttoaine- ja ydinjätehuollon kannalta tarpeellisten rakennusten ja varastojen käyttö jatkuisi tarvittavine laajennuksineen. Ydinvoimalaitoksella olisi mahdollista käsitellä, välivarastoida ja loppusijoittaa myös pieniä määriä muualla Suomessa syntyneitä radioaktiivista jätettä. Vaihtoehto VE0 mukaan ydinvoimalaitos poistettaisiin käytöstä nykyisten lupajaksojen päätyttyä. Laitosyksiköiden ydinjätehuollon kannalta tarpeellisten rakennusten ja varastojen käyttö jatkuisi, kunnes ne kävisivät tarpeettomiksi ja ne poistettaisiin käytöstä. Vaihtoehto VE0+ on muutoin sama kuin vaihtoehto VE0, mutta lisäksi ydinvoimalaitoksella olisi mahdollista käsitellä, välivarastoida ja loppusijoittaa myös pieniä määriä muualla Suomessa syntyneitä radioaktiivista jätettä.

Loviisan ydinvoimala-alue sijoittuu Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen itäiselle alueelle lähelle Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen rajaa.

Poliisitoiminnallisesti huomioitavia asioita ovat ydin- ja säteilyturvallisuuden, jätehuolto ja ydinjätteen kuljetuksiin sekä onnettomuus tilanteisiin liittyvien valmius- ja turvajärjestelyjen säännöllinen suunnittelu ja tarkastelu sekä harjoittelu yhteistyössä muiden turvallisuusviranomaisten kanssa. Rikokseksi epäillyn teon tapahtuessa poliisilla on esitutkintavastuu ydinvoimalan alueella. Lisäksi poliisilla on laissa säädetty muiksi virkavastuullisiksi tehtäviksi esimerkiksi poliisilainmukaiset tehtävät kuten työtapaturmien- sekä kuolemansyyn tutkinta.

Poliisin tehtävänä on valvoa yleistä järjestystä ja turvallisuutta koko maassa - myös ydinvoimalan alueella. Ydinvoimalan ympäristö vaa-

tii erityisosaamista viranomaisilta.

Turvahenkilöstön ja ydinvoimalan henkilöstön tehtävänä on tehokkaat ensitoimet vaaran, uhan ja onnettomuuden välttämiseksi ja vahinkojen minimoimiseksi. Poliisi- ja pelastusviranomaisten tulee ottaa johtovastuu tehtävällä heti kun mahdollista. Toiminta edellyttää tiivistä yhteistyötä voimalaitoksen turvahenkilöstön ja henkilöstön kanssa.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen kansalliseksi terrorismintorjunnan strategiassa 2018 - 2021 pidetään mahdollisena sitä, että terroristiset toimijat pyrkivät hankkimaan ja hyödyntämään ydinaseita ja muita radioaktiivisia aineita, joiden avulla voidaan aiheuttaa mm. pelkoa. Toiminnanharjoittajien ja viranomaisten on valvottava ja varmistettava, ettei radioaktiivisia aineita joudu rikollisten haltuun.

Poliisilla on päävastuu terrorismintorjunnassa. Viranomaisten voimavarojen ja osaamisen jakaminen on välttämätöntä. Virka-avun tehokkuus varmistetaan säännönmukaisella harjoittelulla ja vakiintuneilla toimintatavoilla sekä niiden toimivuuden arvioinnilla. Viranomaisten toiminta perustuu yhteisesti sovittuihin toimintatapoihin, joita harjoitellaan säännöllisesti. Turvallisuusviranomaiset tehostavat yhteisten suorituskykyjensä hyödyntämistä.

Ydinvoimala ja siihen liittyvien turvallisuus- ja valmiusasioiden vaikutuspiiri on erittäin laaja ja yhteistyökumppaneita on paljon. Tällaisia yhteistyökumppaneita ovat mm. Säteilyturvakeskus (STUK), voimalaitosten turvahenkilöstö sekä valmius- ja turvallisuusorganisaatiot, Rajavartiolaitos, Puolustusvoimat, kunnat ja kaupungit.

Poliisin valtuuden ydinvoimalan toimintaympäristössä perustuvat osin YEA 147 §: ään tilanteessa, jossa todetaan tai on syytä epäillä ydinlaitokseen taikka ydinmateriaaliin tai ydinjätteeseen kohdistuvaa lainvastaista toimintaa, toiminnan johto siirtyy poliisille, kun asianomainen poliisimies ilmoittaa ottavansa johtovastuun.

Määräys STUK Y/3/2016 2§ 1 mom. lainvastaisella toiminnalla tarkoitetaan toimintaa tai toimenpidettä, jonka tarkoituksena on välitön tai välillinen ydinlaitoksen, ydinmateriaalin tai ydinjätteen ydin- tai säteilyturvallisuuden vaarantaminen. Tällaisena toimintana tai toimenpiteenä pidetään ydinlaitokseen, ydinmateriaaliin tai ydinjätteeseen tai ydinlaitoksella oleviin henkilöihin kohdistuvaa tahallista tai tuottamuksellista toimintaa, joka lainsäädännössä on säädetty rangaistavaksi.

Ydinvoimalaitoksen toimintaympäristöön kohdistuvan vakavan rikoksen tai uhan erityistilanteet huomioidaan poliisitoiminnassa, kun kyseessä on ydinvoimatuotantoon, sen sähkönjakelulinjoihin, ydinpoltto-ainekuljetuksiin tai ydinvoimarakentamiseen kohdistuvasta rikollisesta toiminnasta tai rikoksella uhkaamisesta, reaktorin alasajossa

lauhdutusveden, sähkön saannin ja prosessihenkilöstön turvaamiseen liittyvästä toiminnasta, mielenosoituksesta tai muusta yleisvaarallisesta toiminnasta alkanutta tai kohtapäätä uhkaavaa vaaratilannetta, jossa on kyse vakavasta vaarasta hengelle, terveydelle tai omaisuudelle, tai yleinen järjestys ja turvallisuus on yhteiskunnallisesti merkittävässä mielessä uhattuna.

Suuronnettomuuksiin varautuminen edellyttää koulutusta ja harjoittelua sekä etukäteen laadittavia suunnitelmia. Suunnitelmien päivittäminen, kouluttaminen ja käytännön harjoittelu on onnistumisen ehto tositilanteissa.

Onnettomuuspohjaisissa tilanteissa johtovastuu on Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella. Poliisi antaa virka-apua Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselle ja asettaa yhteyshenkilöt pelastusjohtajan esikunnan tueksi johtoelimeen.

Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen suojaaminen toteutetaan erityistilanteissa tilannearvion perusteella. Toiminnasta vastaa paikallispoliisi valmiussuunnitelmien mukaisesti.

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen yleisjohtajan havaittua johdettavanaan olevan tavanomaisen tilanteen muuttuneen taikka olevan muuttumassa erityistilanteeksi, hänen tulee ilmoittaa tilanteesta viipymättä Helsingin poliisilaitoksen johto- ja viestikeskukselle, joka on yhteydessä Poliisihallitukseen. Voimalaitosalueella toimittaessa tulee huolehtia yhteistoiminnasta viranomaisien ja voimalaitoksen turvaorganisaation kesken.

Loviisan ydinvoimalan ydinvoimalahankkeen eri vaihtoehtojen osalta Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen merkitsee hankkeen tiedoksi ja huomioi hankkeen vaikutukset poliisitoimintaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Poliisipäällikkö

Ilkka Koskimäki

Apulaispoliisipäällikkö

Ari Karvonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 27.10.2020 klo 15:32. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet <Kirjoita tähän>

Jakelu <Kirjoita tähän tai kaksoisnapsauta>

Tiedoksi <Kirjoita tähän tai kaksoisnapsauta>